

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821202115
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5821202115.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu - JUDr. Amálie Paulerovej a zo sudcov JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B.: L., nar. XX.XX.XXXX a G. nar. X.X.XXXX, detí rodičov : matka I. B., nar. XX.X.XXXX trvale bytom B. R. XXX/XX, XXX XX C., zdržujúca sa na adrese - L. C. Q. O. I. A. XXX J., otec - L. B., nar. X.X.XXXX trvale bytom B. R. XXX/XX, XXX XX C., maloleté deti v zastúpení kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, v štádiu konania o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca voči uzneseniu Okresného súdu Námestovo č.k. 6P/50/2021 - 23 zo dňa 13. decembra 2021 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie súdu prvej inštancie tak, že :

Dočasne z v e r u j e maloletého G. B., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky I. B..
Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého G. B. nar. X.X.XXXX sumou vo výške 50 eur mesačne vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky.
Dočasne z v e r u j e maloletého L. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca L. B..
Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého L. B., nar. XX.XX.XXXX vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám otca vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona.

Neodkladné opatrenie t r v á do právoplatného skončenia konania o vec samú - o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (aj ako okresný súd) neodkladným opatrením dočasne zveril maloletého L. a G. do osobnej starostlivosti matky - I. B.. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu každého dieťaťa sumou 50 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám ich matky. Trvanie neodkladného opatrenia súd vymedzil do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. Návrhu matky o nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, konštatujúc, že v súdnej rodinno-právnej veci sú splnené podmienky ust. § 325 ods. 1, 329 ods.1 veta prvá, 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej iba „CSP“) v aplikácii s ust. § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (CMP) pre neodkladnú úpravu pomerov, prihliadol pritom aj na hmotnoprávny význam ust. § 28 ods. 2, § 36 ods. 1 Zákona o rodine, na ústavno-právny rozmer vyjadrený v čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, napokon aj na význam čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí) .

3. Okresný súd vychádzal zo skutočnosti, že matka i s maloletými deťmi opustila spoločnú domácnosť z dôvodu násilného správania sa otca voči nej, ktorý podľa jej tvrdení dlhodobo ju fyzicky napádal, spôsoboval jej zranenia, v konečnom dôsledku jej tvrdenia potvrdil aj otec a nepriamo to vyplývalo aj z

obsahu lekárskeho správ. Matka s deťmi dňa 25. novembra 2021 za pomoci pracovníčky Komunitného centra Cinobaňa odišla spolu s maloletými deťmi do zabezpečeného bývania v L. C. Q. I. V.. V lekárskej správe (po absolvovaní lekárskeho vyšetrenia dňa 26.11.2021) sa uvádza, že na tele matky sa nachádzajú jazvy po starších úrazoch, rana po bodnej rane nožom, rozsiahly hematóm na ramene pravej ruky po údere poriskom. Matka na otca detí podala trestné oznámenie dňa 30. novembra 2021. Vyjadrila sa, že z otca detí má strach a obavu, že ju vyhľadá a zoberie jej deti. Obavy matky sa potvrdili, otec totiž dňa 2.12.2021 po umožnení stretnutí s mal. deťmi, bez akéhokoľvek oznámenia, či dohody s matkou odviezol mal. L. späť do bytu v C.. Mal. G. s otcom odmietol odísť. Počas šetrení bytových podmienok, ako to vyplynulo zo správy kolízneho opatrovníka, už pri vstupe do domácnosti otca bolo cítiť acetón, otec sa priznal, že znova začal užívať drogy, netajil to, dokonca javil známky požívania návykových látok.

4. Vzhľadom na násilnú a agresívnu povahu otca, výsledok šetrenia kolíznym opatrovníkom v jeho domácnosti súd dospel k názoru, že otec nevytvára bezpečné prostredie pre výchovu maloletých detí, hrozí riziko nepredvídateľného a násilného správania sa a vychádzajúc z konštatovaných súvislostí zveril neodkladným opatrením mal. deti do dočasnej osobnej starostlivosti matky.

5. Pri určení vyživovacej povinnosti otca aplikoval ust. 62 ods. 1,2,3,4 Zákona o rodine a v danom štádiu konania mu určil povinnosť prispievať výživným k rukám matky vo výške sumy 50 eur mesačne na každé dieťa. Podľa dostupných zistení otec detí nikde nepracuje, nepoberá dôchodkové, nemocenské a ani úrazové poistenie, tiež nepoberá poistenie v nezamestnanosti, vyplynulo ale zo šetrenia kolízneho opatrovníka, že si otec občas privyrobí brigádnicou činnosťou, nemá zdravotné obmedzenia, ktoré by mu bránili sa zapojiť do pracovného procesu a v neposlednom rade, pokiaľ otec má finančné prostriedky na zabezpečenie návykových látok okresný súd bol presvedčený aj o tom, že je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť aj výživné v stanovenej výške, čím aspoň čiastočne odvráti ťaživú finančnú situáciu matky.

6. Voči uzneseniu sa odvolal v zákonnej lehote otec. Uviedol, že možno sa nesprával vždy k navrhovateľke /matke detí ako ideálny druh, ale mnohé napísané v jej návrhu nie je pravda a navrhovateľka to napísala len preto, aby odôvodnila svoje zotrvanie v zariadení. Po jej odchode do zariadenia núdzového bývania ich vyhľadal a jeho starší syn L. chcel okamžite s ním ísť domov. Vyhrážal sa, že si niečo urobí ak ho tam nechá. Matka detí nemala žiadne námietky a starší maloletý syn žije s ním v jeho domácnosti. Odvolateľ dodáva, že je normálny chlap a otec, ktorý sa chce stretávať so svojimi deťmi, pre ktoré nie je nijako nebezpečný a ani násilný, chce osobne vplyvať na formovanie ich osobnosti, podieľať sa tak na ich výchove a vykonávať otcovské povinnosti. Preto žiada súd, aby mu maloletého L. zveril do osobnej starostlivosti a maloletého G. zveril do osobnej starostlivosti matky, taktiež žiada upraviť stretnutia s maloletými synmi. Keďže je dlhodobo nezamestnaný a pre krízovú situáciu v krajine z dôvodu COVID-19 má problém si nájsť prácu žiada určiť výživné na mal. U. B. k rukám jeho matky vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu, ktorým je ust. § 2 písm. c) Z.č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.

7. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca potvrdil, že mal. L. dňa 2.12.2021 odišiel s otcom späť do C., kde aj býva. Matka i s mal. G. ostala bývať v „ zariadení núdzového bývania „ v L. C. Q. I. V. - kde jej je stále poskytovaná sociálna služba a sú tam veľmi spokojný, mal Fabian sa aj v škole rýchlo adaptoval. Maloletý L. s matkou a s mal. G. sú v dennom telefonickom kontakte cez aplikáciu messenger kde sa aj vidia. V rámci pohovoru vykonaného dňa 12. 1.2022 bez prítomnosti otca a za prítomnosti sociálnych pracovníčok mal. L. uviedol, že chce bývať pri starej mame, teda aj pri otcovi. Nechce aby bol zverený matke, chce byť zverený otcovi a to hlavne kvôli vzťahu ktorý má vytvorený ku starej mame a nevádi mu, že nebude ani s matkou ani s mal. G., tiež uviedol, že otec odvtedy ako bol u nich v domácnosti na sociálnom šetrení úrad, sa omamných látok ani nedotkol. Otec je stále nezamestnaný, nemá žiadny príjem, vyjadril ľútosť a tiež, že urobí všetko pre to, aby sa zlepšil a aby mu bol mal. L. zverený. Tvrdil, že od posledného sociálneho šetrenia sa v domácnosti omamných látok ani nedotkol, čo tvrdila aj stará matka. Matka vo svojom vyjadrení uviedla, že mal. L. je veľmi naviazaný na starú mamu, pri ktorej aj od narodenia spáva. Mal. L. nechce brániť vzťah s otcom ani starou matkou, ale nemyslí si, že prostredie v ktorom by mal vyrastať je vhodné. Stará matka T. B., nar. XX.X.XXXX býva v spoločnej domácnosti s otcom a so starostlivosťou mu vo všetkom pomáha. Matka dodala, že s otcom detí sú v telefonickom kontakte, čo sa väčšinou skončí hádkou, otec by mal mať zákaz priblíženia

sa k nej na 10 metrov. Úrad práce soc. vecí a rodiny je názoru, že o mal. L. je dobre postarané, ale je na zváženie, či je pre mal. dieťa vhodné vyrastať v prostredí kde otec donedávna vdychoval omamné látky, čoho bolo svedkom aj maloleté dieťa.

8. Matka nesúhlasila s dôvodmi odvolania, uviedla, že trvá na svojej výpovedi zo dňa 30.11.2021 a uznesenie okresného súdu považuje za správne.

9. Otec v následnej písomnej reakcii k vyjadreniu kolízneho opatrovníka a matky uviedol, že po udalostiach ktoré ho postihli v dôsledku odchodu jeho družky a odobratia detí, dôrazne prehodnotil svoje životné priority a pokúša sa svoj život skonsolidovať. Ako prvé zavrhol používanie omamných látok a alkoholu, dôsledne abstínuje, čo sa mu úspešne darí. Má na to veľmi dobrý dôvod, nechce stratiť aj svojho syna L., ktorý sa samostatne rozhodol, že bude žiť s ním a so starou mamou. Mal. L. aj pred kolíznym opatrovníkom sa jasne vyjadril, že si neželá bývať s matkou v cudzom svete a chce bývať v prostredí, ktoré dobre pozná. Jeho syn je vo veku kedy sa už nové priateľstvá ťažko budujú, čo si aj dobre uvedomuje, doma v známom prostredí nie je frustrovaný (v novom prostredí by mohol byť zo strany rovesníkov a budúcich spolužiakov ostrakizovaný, šikanovaný a utláčaný) navštevuje tú istú základnú školu ako všetci jeho kamaráti, je žiakom 5. ročníka ZŠ a jeho výsledky sú uspokojujúce. Maloletý L. každý deň s matkou spolu komunikujú prostredníctvom internetu a ani raz ju nežiadal o to, aby sa ku nej mohol vrátiť aj keď mu mama určite chýba, tak ako on/ otec určite chýba G.. Matka aj pred kolíznym opatrovníkom uviedla, že nemá žiadne námietky, aby starší syn žil s ním v jeho domácnosti, má námietky voči prostrediu v ktorom žijú. Pýta sa ale aké prostredie svojim deťom ponúka ona, život v sociálnych zariadeniach, bez istoty s perspektívou večného tuláctva, bez koreňov. Jeho príjem pozostáva len z dávky hmotnej núdzy vo výške 68,80 eur mesačne, pri zabezpečovaní životných potrieb - hlavne pri nákladoch spojených s bývaním mu pomáha jeho matka. Otec zotráva na svojom odvolacom návrhu v celom rozsahu.

10. V ďalšom štádiu odvolacieho konania účastníci už žiadne písomné podania nedoručili.

11. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal v zákonnej lehote na to oprávnený účastník, proti uzneseniu ktorému je odvolanie prípustné, odvolací súd nebol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania uznesenie okresného súdu podľa § 388 CSP zmenil tak ako sa uvádza vo výrokových vetách.

12. V úvode odvolací súd poukazuje na mimosporový charakter konania - predmetom posudzovania je vec starostlivosti súdu o maloleté deti v ktorom pre súd rozhodujúci o právach a povinnostiach rodičov k maloletým deťom rozhodný stav existujúci ku dňu rozhodovania. Uvedené pravidlo sa uplatňuje aj v štádiu konania a rozhodovania o neodkladnom opatrení (vrátane odvolacieho konania) a ním sa aj odvolací súd riadil.

13. Z doteraz dostupného spisového materiálu je osvedčené, že rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti, túto matku opustila pre neprimerané, agresívne správanie sa otca voči nej a s maloletými deťmi odišla do zabezpečeného bývania - L. C. Q. I. J..

14. Matka dňa 1.12.2021 doručila Okresnému súdu Námestovo aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s návrhom na začatie meritórneho konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

15. Skutočnosti individuálnej povahy z ktorých okresný súd pri zverení maloletých detí neodkladným opatrením do osobnej starostlivosti matky s určením vyživovacej povinnosti otca k nim, s vymedzeným trvaním do doby právoplatného skončenia konania o vec samú aj podľa názoru odvolacieho súdu osvedčili splnenie podmienok pre nariadenie neodkladnej úpravy pomerov z pohľadu súdom prvej inštancie aplikovanej procesno-právnej úpravy zohľadnením aj hmotnoprávneho aspektu uvádzaných ustanovení zákona o rodine (odvolací súd odkazuje na odôvodnenie uznesenia okresného súdu v bodoch 5 až 13 a 16).

16. Ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu skutočnosti z ktorých okresný súd vychádzal sa čiastočne zmenili.

17. Odvolací súd vykonaným šetrením v štádiu odvolacieho konania (odkazuje na obsah úradného záznamu zo dňa 5.4.2022) zistil, že matka i s mal. G. naďalej sa nachádzajú v charitatívnom zariadení „ L. C. Q. I. J.. Od 4.2.2022 matka pracuje, má asi 4 exekúcie, má záujem bývať v rámci „bežného“ nájomného vzťahu, na to ale ešte nemá dostatok finančných prostriedkov. S druhým synom L. je v kontakte prostredníctvom elektronických médií, na návštevu za ňou nechodí. Z informácie od OR PZ V Dolnom Kubíne, OO PZ Námestovo krajský súd zistil, že trestné oznámenie podané matkou dňa 20.11.2021 vo veci týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 TZ bolo postúpené na OR PZ v Lučenci, kde bolo začaté trestné stíhanie, pritom ku dňu 5.4. 2022 voči podozrivému E. B. (otcovi detí) nebolo vznesené obvinenie.

18. Maloletý L. sa preukázateľne nachádza v domácnosti otca ktorú zdieľajú aj so starou matkou T. B., nar. XX.X.XXXX. Naviazanosť maloletého L. na starú matku a na prostredie v ktorom vyrastal bola tvrdená opakovane, tieto skutočnosti potvrdila aj samotná matka. Maloletý v pohovore pred kolíznym opatrovníkom vykonanom dňa 12.1.2022 (v štádiu odvolacieho konania) bez prítomnosti otca sa vyjadril, že chce byť zverený otcovi hlavne kvôli vzťahu ktorý má vytvorený k starej matke a jeho otec od posledného šetrenia v ich domácnosti sa omamných látok nedotkol. Preukázané je, že stará matka T. B. býva v spoločnej domácnosti s otcom a so starostlivosťou mu pomáha. Aj Úrad práce soc. vecí a rodiny v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca konštatoval, že o mal. L. je dobre postarané a pred ním otec prisľúbil nápravu. Kolízny opatrovník vhodnosť východného prostredia spochybňoval dôvodiac, že otec donedávna vdychoval omamné látky, čoho bolo svedkom aj maloleté dieťa. Otec ale prehlásil aj vo svojich písomných podaniach, ktoré v odvolacom konaní produkoval, že „ dôrazne prehodnotil svoje životné priority, pokúša sa svoj život skonsolidovať, zavrhol používanie omamných látok a alkoholu, dôsledne abstínuje, čo sa mu úspešne darí - nechce totiž stratiť aj svojho syna L., ktorý sa samostatne rozhodol, že bude žiť s ním. Na základe súhrnu všetkých uvádzaných skutočností s charakterom individuálnej povahy, odvolací súd ku dňu rozhodovania o odvolaní pripustil zatiaľ možnosť poskytovania osobnej starostlivosti mal. L. v domácnosti dieťaťu známom a blízkom. S dôrazom ale upriamuje pozornosť všetkých účastníkov na to, že tento záver ešte neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej - o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Rodičovská spôsobilosť otca pre meritórny záver - v otázke osobnej starostlivosti (do budúca) bude totiž závisieť od toho, či preukážu výsledky vykonaného dokazovania skutočnosti svedčiace o skutočnej zmene spôsobu vedenia života otca, nadväzne z toho dôvodu svedčiace aj o vytvorení primeraného výchovného prostredia. V opačnom prípade nie je vylúčená iná forma osobnej starostlivosti o mal. L..

19. Odvolací súd vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletým deťom posudzoval podľa zásady poskytovania výživného v nevyhnutnom rozsahu. Povinnosť matky prispievať výživným na maloletého L. určil vo výške tzv. minimálneho výživného. Matka je zamestnaná krátkodobo, je zadlžená, jej príjmová situácia a súčasné materiálne podmienky života nedovoľujú určiť vyššie výživné. Vyživovaciu povinnosť otca na mal. G. odvolací súd určil vo výške 50 eur mesačne, mal za to, že nič nebráni otcovi, aby vyvinul obdobnú aktivitu ako matka pri hľadaní si zamestnania s možnosťou pracovného príjmu, navyše možnosť otca svoj príjem si zadovážovať aj formou tzv. brigádnických prác nie je vylúčená a predpokladá odvolací súd tiež, že otec pri svojom vážnom rozhodnutí - skonsolidovať svoj život prejaví aj ako výživou povinný rodič voči maloletým deťom, aktívny a seriózný záujem ako sa uplatniť na pracovnom trhu .

20. Vymedzenie intenzity a rozsahu stretnutí rodičov s maloletými deťmi odvolací súd v danom štádiu rozhodovania nepovažoval za neodkladné a nevyhnutné. Z prejavu oboch rodičov vyplynulo, že sú v pravidelnom telefonickom kontakte so svojimi deťmi, disponujú základnými informáciami, ani jeden z rodičov neuviedol, že by mu zo strany druhého rodiča bolo bránené v realizovaní kontaktu uvádzaného charakteru, práve naopak obaja túto formu informovanosti o svojich deťoch nastavili ako výsledok vzájomnej akceptácie - čo zodpovedá podľa názoru odvolacieho súdu aj zásade nevyhnutnosti.

21. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie prípustné n i e j e .